

L'última dècada

A l'IVAM s'ofereix una mostra de la més recent arquitectura valenciana.

IVAM. Autors: E. Giménez i Carles Salvadores. Tram I i II del Jardí del Túria. Autors: Veges Tu i Mediterrània i J.J. Barquero. Centre de producció de Programes de TVV. Autors: Veges Tu i Mediterrània i H. Fernandez. Pont Nou d'Octubre. Autor: S. Calatrava. Centre d'acollida de menors. Castelló.

RAFA GIL

Amb el títol d'"Arquitectura Valenciana. La dècada dels 80", l'Institut Valencià d'Art Modern presenta una selecció de les obres més significatives realitzades al País Valencià en el passat decenni. L'exposició, que es podrà veure al Centre del Carme, reuneix 51 maquetes i ha estat organitzada per la institució valenciana.

Fa deu anys la Sala Parpalló ofería una altra exposició dedicada a l'arquitectura valenciana recent. La mostra, titulada "Arquitectura valenciana. 1974-1982", es pre-

sentava com un intent de trencar amb l'absència d'aquesta disciplina en el debat cultural valencià. La mostra estava formada fonamentalment per les construccions realitzades per les primeres promocions d'arquitectes valencians sorgits de la nova Escola d'Arquitectura de València. A judici del seus organitzadors "les obres presentades adopten una actitud diferenciada enfront de la construcció especulativa massivament representada en les grans ciutats". Així es podien veure el conjunt de vi-

vides realitzades pels arquitectes Vidal i Alonso de Armino a la Fonteta de Sant Lluís, l'edifici situat als carrers de Lluís Santangel i de Doctor Sumis, obra d'Emili Giménez o l'obra de Camilo i Cristina Grau a la plaça d'Alfons el Magnànim, també a la ciutat de València, entre altres. Malgrat la pluralitat de llenguatges, aquestes construccions es presentaven com a alternatives arquitectòniques dins d'un horitzó urbànic agreujat per l'especulació dels anys del franquisme. A més es podien veure a la

mostra exemples d'arquitectura unifamiliar com la casa Garcia Gomis, de Manuel Portaceli, casa Marí de Gaspar Jaen, etc. juntament amb una selecció d'espais urbans i d'edificis públics.

Ara, deu anys després, aquesta oferta d'edificis públics ha augmentat considerablement, presentant-se com el nucli central i més nombros de la nova mostra arquitectònica. La creació d'infraestructures ha estat el motor principal i des de les diferents administracions s'han dut a cap importants i signifi-

INTERNACIONAL
VALÈNCIA

Fires de València: l'eixida a l'Exterior

42 GRANS FIRES INTERNACIONALS

© THOMSON

ABRIL

CEVIDER 91

27ª FIRA INTERNACIONAL DE CERÀMICA, VIDRE I ELEMENTS DECORATIUS
VALÈNCIA 18 - 22 ABRIL

FIAM 91

26ª FIRA INTERNACIONAL D'IL·LUMINACIÓ
VALÈNCIA 18 - 22 ABRIL

FIAM 91 ACCESSORIS

26ª FIRA INTERNACIONAL D'ACCESSORIS I COMPONENTS D'APARELLS D'IL·LUMINACIÓ
VALÈNCIA 18 - 22 ABRIL

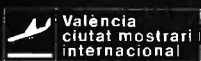
HABITAT I

HABITAT I - 91

4ª SALÓ D'INTERIORISME, DISSENY I DECORACIÓ
VALÈNCIA 18 - 22 ABRIL

INFORMACIÓ:

FIRA MOSTRARI INTERNACIONAL DE VALÈNCIA
Apartat 476 46080 València. Tel. (96) 386 11 07
Telex 62433 / FERIA E. Teletax (96) 363 61 11
Direcció telefònica: FERIARIO

catives obres. Una dècada que ha vist la creació d'edificis com l'Institut Valencià d'Art Modern —obra de Carles Salvadores, Emilio Gimenez i altres—, el centre de producció de programes de TVV —Vege's Tu i Mediterrània i altres—, Centre d'Acollida de Menors de Castelló de la Plana —Carles Dolç—, el nou Ajuntament de València, el Centre Rector del Parc Tecnològic, etc.

Tampoc ha faltat la polèmica: significativament a l'exposició no es troben representats dos dels projectes arquitectònics que més freqüentment han estat en primera pàgina. Pel caràcter de l'exposició —només arquitectura valenciana—, se n'han quedat fora el Palau de la Música, obra de García Paredes i el tram del Túria executat per Ricard Bofill. Podria haver estat aquesta exposició una bona oportunitat per a reflexionar sobre un dels projectes que més expectació ha produït en la dècada estudiada per la mostra.

Una altre apartat que cal destacar en l'exposició es el capítol dedicat a la rehabilitació d'edificis, un capítol inexistent en la passada mostra, i que ara ocupa un lloc destacat.

Tot i que no han faltat les crítiques, la tasca realitzada en aquests anys en la restauració d'edificis, destinats quasi sempre fins institucionals, ha possibilitat la recuperació de significatius edificis civils. A l'exposició es poden contemplar, entre altres, l'Almudí de Xàtiva —obra dels arquitectes Giorgio Grassi i Manuel Portaceli, un dels noms imprescindibles d'aquesta dècada—, el Palau de Scala, a la ciutat de València— depenent de la Diputació de València, realitzat per Emili Giménez—, la rehabilitació del Palau de Benicarló —seu de les Corts, per Carles Salvadores i Portaceli— o l'antic cinema Rialto

—avui seu del Centre Dramàtic i de la Filmoteca—, per l'equip Grau Garcia.

L'exposició es completa amb dos apartats més, un dedicat a vivendes —unifamiliars i col·lectives— i l'altre a espais públics, en què destaca el polèmic espai realitzat pels equips Vege's Tu i Mediterrània al llot del Túria, pedra d'escàndol de la dreta local, que va demanar fins i tot la seua demolició. També es pot contemplar un altre projecte que no ha estat exempt de polèmica, el pont 9 d'Octubre, realitzat per Santiago Calatrava, una obra que va fer que l'arquitecte declarara la seua intenció de no realitzar més encàrrecs a la ciutat de València.

Pel que fa a la iniciativa privada, cal destacar la presència de l'edifici d'oficines de l'empresa Manterol, obra dels arquitectes Vidal i Alonso de Armino, la impremta Such-Serra —Alonso Vera— a Alacant o alguns edificis empresarials al voltant de la ciutat de València. Una representació exigua que posa sobre la taula les delicades relacions entre l'anomenada arquitectura moderna i l'empresariat valencià, quasi sempre més procliu a estalviar-se unes pessetes que ha deixar-se dur per vel·leïtats estètiques.

Per a una arquitectura que no ha tingut, a diferència d'altres zones —l'exemple català amb l'Escola de Barcelona—, una tradició arquitectònica "moderna" i en la qual el passat es redueix a uns quants exemples —això sí, notables— modernistes i racionalistes, aquesta exposició es presenta com una oportunitat d'or per a examinar el seu paper en el recent debat cultural valencià. Una qüestió que ja es plantejaven els organitzadors de l'anterior mostra, fa deu anys. Ara el debat continua pendent.

Carles Gàmez